ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/24/745-1774

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Otsuse tegemise aeg ja koht	28.08.2024 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	04.07.2024 (registreeritud inspektsioonis 05.07.2024)
Teabevaldaja	Konkurentsiamet aadress: Tatari tn 39, 10134 Tallinn e-posti aadress: info@konkurentsiamet.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxxxx@xxxxx.xxx

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Vaide esitas edastas 09.11.2022 Konkurentsiametile kirja, mis sisaldas teabenõuet tutvuda Konkurentsiameti ja Eesti Energia AS-i vahelise kirjavahetusega.
2. Vastuseks selgitati vaide esitajale suuliselt, et kirjavahetuse saab talle edastada pärast riikliku järelevalve lõppu.
3. 04.06.2024 sai vaide esitaja Konkurentsiametilt teabenõudele vastusena muu hulgas Konkurentsiameti ja Eesti Energia OÜ kirjavahetuse, millest oli välja jäetud ärisaladus.
4. Kuna vaide esitaja ei olnud rahul teabenõude täitmisega, siis esitas ta Andmekaitse Inspektsioonile vaide 04.07.2024 (registreeritud inspektsioonis 05.07.2024).

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Vaide esitaja nõue:
Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonil hinnata teabenõude täitmise aega ja viisi. *Kuivõrd seadus lubab ärisaladust rakendada üksnes juhul, kui kaubal on ärisaladuse tõttu konkurentsieelis, siis soovin ka teada, mida konkurentsiamet peab siin ärisaladust lubavaks asjaoluks.*

Vaide põhjendused:
Vaide esitaja edastas 2022. aasta novembris Konkurentsiametile kaebuse, milles palus seisukohta elektri hinnale lisatud põhjendatud kulude ja mõistliku ärikasumi suuruse kohta. Vaide esitaja täiendas hiljem pöördumist taotlusega hinnata selle igakuulist erinevust ja põhjendava lahtikirjutuse puudumist. Vaide esitaja selgituse kohaselt jäi kaebuse läbivaatamine venima ja ta soovis saada Konkurentisameti ja Eesti Energia OÜ vahelist kirjavahetust, mille osas selgitati vaide esitaja sõnul talle suuliselt, et kirjavahetuse saab edastada pärast riikliku järelevalve lõppemist.

04.06.2024 teabenõude vastusena *edastatud kirjavahetusest on eemaldatud pea kõik numbrid, nähtub siiski, et järelevalve lõpetati juba möödunud aasta detsembris, see ei käsita üldteenuse hinnalisa komponente (üldteenus ei ole kuidagi seotud bilansienergiaga) ning imelik on ka konkurentsiameti väide, et nad on tarbijatele soovitanud loobuda õigusest osta energiat võrdse kohtlemise põhimõttel üldteenusena võrguettevõtjalt.*

Lisaks märkis vaide esitaja, et ta ei leidnud seisuga 04.07.2024 Konkurentsiameti dokumendiregistrist talle 04.06.2024 edastatud teabenõude vastust, mis pidi kandma registreeringut 7-1/2024-592-9.

Täiendavalt edastas vaide esitaja inspektsioonile ka tema poolt Konkurentsiametile 08.11.2022 saadetud *kirja, mis peaks olema registreeritud Konkurentsiametis numbri 7-1/2024-592-5 all. Suuliselt sai kokku lepitud, et Konkurentsiamet käsitab minu pöördumist kaebusena, ent sellele ei ole ma saanud 4. juuni 2024 teabenõude vastuse kõrval muud selgitavat vastust.*

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Konkurentsiamet on 18.11.2022 vastuses vaide esitajale seoses AvTS-is sätestatud teabenõudele vastamise tähtajaga selgitanud*, et AvTS § 18 lõikes 1 sätestatud tähtaeg on reservatsioonidega. See tähendab, et teatud juhtudel pole antud tähtaja piires teabenõudele vastamine võimalik – näiteks olukorras, kus on vajalik tagada ettevõtja ärisaladuse kaitse.*

Konkurentsiamet edastas inspektsiooni järelepärimise vastusena vaide esitajale nii 18.11.2022 kui ka 19.05.2023 saadetud vastused, milles on selgitanud, *et amet kontrollib elektrituruseaduse (ELTS) § 76^5 lõike 6 alusel universaalteenuse hinna vastavust ELTS § 76^5 lõikes 4 sätestatud nõuetele – amet viib Eesti Energia AS universaalteenuse müügimarginaali ja kuutasu suhtes läbi riiklikku järelevalvemenetlust. AvTS § 35 lõike 1 punkti 2 alusel on teabevaldaja kohustatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistama riikliku järelevalvemenetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni. Lähtudes eeltoodust, on antud kirjavahetuse puhul kuni otsuse jõustumiseni tegemist asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabega, mistõttu ei saa amet seda teavet seadusest tuleneva piirangu tõttu Teile edastada ning seda ka olukorras, kus Te lubate seda teavet hoida vaid enda teada.*

Lisaks on 18.11.2022 vastuskirjas juhitud vaide esitaja tähelepanu sellele, et *Konkurentsiamet on praktikas lugenud ärisaladuseks järgmist teavet: tehnilist laadi teave, mis puudutab oskusteavet (näiteks toote valmistamiseks rakendatavad töövõtted), kasutatav tarkvara, toodete retseptid või keemilised koostisosad, tootmissaladuste ja -protsesside kirjeldused jms. Samuti loetakse ärisaladuseks kaubanduslikku laadi teavet, nagu teave kulude hindamise metoodika, tarneallikate, ostumüügi mahtude, turuosade, klientide ja edasimüüjate, turundusplaanide, kulu- ja hinnastruktuuride ning müügistrateegia kohta. Ka finantsalane teave võib olla ärisaladuseks, eelkõige puudutab see finantsarvestuslikke andmed, mis ei tulene majandusaasta aruandest, näiteks konkreetse ettevõtte käitamisega seotud finantsandmed, vabade rahaliste vahendite hulk teatud ajahetkel, teatavatel juhtudel ka krediidireitingud. Ameti praktikas on ärisaladuseks loetud ka näiteks ettevõtja ostu-müügimahtu ja kauba lepingulise hinna arvestamise metoodikat, mis ei põhinenud üksnes kuludel. Samuti on ärisaladuseks kauba omahinna kujunemise alusandmed, keskmine püsikulu ja muutuvkulu, sest võimaldab konkurendil kalkuleerida oma minimaalse kulu, millega konkurentsis peale jääda. Regulaatori ülesandeid täites on Konkurentsiamet lugenud ärisaladuseks näiteks teabe ettevõtja reguleeritud varade hulga suurenemise ja investeeringute*

jaotuse kohta.
Samas kirjas on täiendavalt selgitatud*, et asjaolu, et ettevõtjal puuduvad samas sektoris tegutsevad konkurendid, ei tähenda automaatselt, et antud ettevõtjaga seotud teabel puudub kaubanduslik väärtus ning mistõttu ei ole tegemist ärisaladusega.*

22.12.2023 andis Konkurentsiamet vaide esitajale teada, *et on pöördunud Eesti Energia AS-i poole järelevalvemenetluse tulemustest ja asjassepuutuvast kirjavahetusest ärisaladuse eemaldamiseks ning ootab ettevõtjalt tagasisidet hiljemalt 18.01.2024. Pärast seda väljastatakse Teile järelevalvemenetluse tulemused ja asjassepuutuv kirjavahetus, millest on ärisaladus välja jäetud. Vaidluste tekkimisel Eesti Energia AS-ga võib küsitud teabe edastamine viibida.*

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on Konkurentsiamet selgitanud, et kirjavahetus Eesti Energiaga (vastuse lisad 1-34, milles on kinni kaetud ärisaladus), mis edastati 04.06.2024, oli vastuseks vaide esitaja 09.11.2022 kirjale. Lisaks selgitati, et eelnevalt märgitud lisades on ärisaladust hinnanud nii Eesti Energia kui Konkurentsiamet. Osapoolte vaheline ettevõtja ärisaladuse hindamist puudutav kirjavahetus toimus ajavahemikus 21.12.2023 kuni 02.05.2024. Konkurentsiameti selgituste kohaselt on kirjavahetuses Eesti Energiaga ärisaladuse määratlemisel võetud aluseks ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse (ETÄKS) § 5 lõike 2 punktid 1-3, Konkurentsiameti enda põhimõtted ärisaladuse määramisel ning Eesti Energia selgitused seoses ärisaladusega, mis on järgnevad:

1) Nord Pool'i kauplemistasust – Kinnitame käesolevaga, et kõikides menetlusdokumentides ära toodud Nord Pool'i kauplemistasu 0,04 €/MWh on avalik info ja ei kuulu ettevõtte ärisaladuse hulka.
2) Bilansienergia hinnast – Exceli failides avatuks jäetud bilansienergia hinnad on süsteemihaldur Eleringi poolt kuvatavad bilansienergia hinnad, mis on avalik informatsioon. Eesti Energia kodulehel kuvatavad üldteenuse suurtarbijate bilansienergia hinnale lisanduvad marginaalid on samuti avalik informatsioon. Menetlusdokumentides ära toodud ja universaalteenuse osutamisel tekkinud bilansienergia komponendist tulenev tegelik kulu ei ole avalik informatsioon. Seda ei ole kuskil avalikult kuvatud ja seetõttu on tegemist ärisaladusega. 3) UT kodutarbijatele osutatud universaalteenuse tulu, kulu ja ärikasum – UT kodutarbijatele osutatud universaalteenuse tulu on avalik informatsioon. UT kodutarbijatele osutatud universaalteenuse kulud ja ärikasum ei ole avalik informatsioon ning ettevõte käsitleb seda ärisaladusena. Viimane on tingitud asjaolust, et nii tulude, kui ka kulude avaldamisel on ettevõtte konkurentidel võimalik piisavalt täpselt tuletada elektrimüüja bilansikulu marginaal ning püsikulude suurusjärgud ja nendest tulenevalt üleüldine kulubaas, mis kahjustavad Eesti Energia konkurentsivõimet avatud elektriturul ning annavad meie hinnangul liiga täpse orientiiri konkurentidele oma müügitegevuse planeerimiseks igapäevases energiamüügis.

Konkurentsiamet on järgneval seisukohal: *lähtudes eeltoodust ja Eesti Energia AS-i täiendavatest selgitustest, /…/, et ettevõtja poolt ärisaladuseks märgitud teave vastab ülaltoodud kumulatiivsetele tingimustele – see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad; sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ning selle üle seaduslikku kontrolli omav isik (antud juhul Eesti Energia AS) on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.*

Lisaks on Konkurentsiamet seoses vaidemenetlusega pidanud oluliseks märkida, et vaide esitaja tõi välja, et ta ei ole oma teabenõudele vastust saanud 5 tööpäeva jooksul pärast järelevalvemenetluse lõppemist, vaid aega läks umbes 6 kuud. Telefonivestluse käigus selgitati vaide esitajale, et dokumentatsioonist ärisaladuse eemaldamine on ajamahukas, eriti kui tekivad eriarvamused ettevõtjaga, mida on talle ka põhjendatud 22.12.2023 vastuses.
Kuna vaide esitaja ei esitanud telefonivestluse käigus pretensioone ärisaladusena märkimise põhjendamise osas, mõistis Konkurentsiamet olukorda selliselt, et vaide esitajal sellekohased pretensioonid puuduvad.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

1. Inspektsioonile 04.07.2024 esitatud (registreeritud inspektsioonis 05.07.2024) vaide kohaselt ei olnud vaide esitaja rahul teabenõude täitmise aja ja viisiga. Selles tulenevalt on vaide esemeks teabenõudele vastamisel seadusejärgse tähtaja ja nõuete järgimata jätmine.

2. Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 punkti 1 kohaselt teabevaldajate üle järelevalve teostamine teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel.

3. Vaidlus puudub selle üle, et tegemist on AvTS § 3 lõike 1 kohase avaliku teabega ning selles, et Konkurentsiamet kui Justiitsministeeriumi allasutus on teabevaldaja AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 mõistes.

Teabenõude täitmise aeg

4. AvTS § 18 lõike 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivituseta, kuid mitte hiljem kui 5 tööpäeva jooksul. AvTS § 19 kohaselt võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev ning tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab teabevaldaja teabenõudjale viie tööpäeva jooksul.

5. Vaide esitaja on vaides märkinud, et 09.11.2022 esitatud teabenõude vastusena selgitati talle suuliselt, et küsitud kirjavahetus edastatakse talle pärast järelevalvemenetluse lõppu. Kuna vaidemenetluses kogutud materjalidest ei nähtu täpne aeg, millal vaide esitajat pärast 2022 aasta novembris esitatud teabenõuet suuliselt teabenõude täitmisest teavitati, siis ei saa inspektsioon käesoleval juhul ka hinnata, kas sellel konkreetsel juhul täideti teabenõue seaduses määratud tähtaega järgides või mitte. Juhul, kui see ei toimunud viie tööpäeva jooksul, oleks vaide esitaja saanud selle kohta inspektsioonile esitada vaide HMS § 75 alusel 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal isik vaidlustatavast haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

6. Küll aga nähtub Konkurentsiameti 18.11.2022 vastuskirjast, et vaide esitajale on selgitatud, et Eesti Energia üle viiakse läbi järelevalvemenetlust ning menetluse käigus kogutud teave on AvTS § 35 lõike 1 punkti 2 alusel juurdepääsupiiranguga teabeks kuni menetluse lõppemiseni. Vaide esitaja 09.11.2022 esitatud teabenõue on Konkurentsiameti dokumendiregistris registreeritud 10.11.2022. Seega teabenõudele vastamise tähtaeg oleks pidanud olema hiljemalt 17.11.2022, kuid Konkurentsiamet vastas 18.11.2022 ehk ühepäevase hilinemisega. Kui vaide esitaja ei olnud sellega rahul, siis oleks ta saanud selle kohta inspektsioonile esitada vaide HMS § 75 alusel.

7. 04.06.2024 kirjas vaide esitajale on märgitud, et tegemist on vastusega teabenõudele. Selgitustes inspektsioonile on Konkurentsiamet kinnitanud, et tegemist on vastusega vaide esitaja 09.11.2022 esitatud kirjale, mis sisaldas teabenõuet sooviga tutvuda Konkurentsiameti ja Eesti Energia AS-i vahelise kirjavahetusega.

8. Antud juhul mõistab inspektsioon olukorda selliselt, et 09.11.2024 esitatud teabenõude on Konkurentsiamet täitnud mitmel korral. Algselt suulises ja kirjalikus (18.11.2022) vormis, andes vaide esitajale teada, et soovitud kirjavahetuse saab Konkurentsiamet väljastada alles pärast järelevalvemenetluse lõppemist, ning hilisemalt 04.06.2024, kui edastati kõnealune kirjavahetus juurdepääsupiiranguteta teabe osas.

9. Selgitame, et teabenõude mitmekordne täitmine ei ole seadusega keelatud. Eriti veel konkreetsel juhul, mil vaide esitaja teabenõue täideti algselt nii suuliselt kui kirjalikult ning talle anti teada, et teabenõudega soovitud kirjavahetus edastatakse pärast järelevalvemenetluse lõppemist. Menetluse jätkumist kinnitas Konkurentsiamet vaide esitajale 2023. aasta mais ning 22.12.2023 kirjaga andis teada kõnealuse järelevalvemenetluse lõppemisest ning teabenõudega küsitud kirjavahetuses ärisaladuse hindamise protsessist, sh teabe väljastamise

võimalikust ajast. Seega on inspektsioon seisukohal, et vaide esitaja on olnud teadlik võimalikust teabe saamise ajast.

10. Samas juhime Konkurentsiameti tähelepanu sellele, et kuigi teabenõude täitmine mitmekordselt ei ole keelatud, siis seaduse mõtteks ei ole see, et kui järelevalvemenetluse ajal ei ole võimalik teabenõuet täita, siis jäetakse see ootele ja täidetakse peale menetluse lõppu. Sellist kohustust seadusest ei tulene. Kui teabenõudega küsitud teavet ei saa teabenõude esitamise ajal väljastada, siis tuleb teabe väljastamisest keelduda seadusest tuleneval alusel ning keeldumist ka põhjendada.

11. Kui vaide esitaja sai 2023. aasta detsembris teada, et järelevalvemenetlus Eesti Energia üle on lõppenud ning asus seisukohale, et ta oleks pidanud Konkurentsiametilt saama küsitud kirjavahetuse viie tööpäeva jooksul pärast järelevalvemenetluse lõppu, mida ta ei saanud, siis oleks vaide esitaja saanud esitada inspektsioonile selle kohta HMS § 75 kohase vaide.

    Olukorras, mil vaide esitaja teabenõudele vastati kirjalikult hilinemisega ning suulise vastamise aeg ei ole inspektsioonile teda, ei saa inspektsioon hinnata, kas Konkurentsiamet on käesoleval juhul rikkunud teabenõudele vastamise tähtaja nõuet.

12. Küll aga soovib inspektsioon juhtida Konkurentsiameti tähelepanu sellele, et AvTS § 18 lõikes 1 sätestatud tähtaeg ei ole reservatsioonidega. Teabenõudjal on kohustus vastata teabenõudele viie tööpäeva jooksul, millele annab põhjendatud juhtudel erandi AvTS § 19. Juhul, kui mingil erandlikul juhul ei ole võimalik toimingut sooritada seaduses ettenähtud tähtaja jooksul, siis HMS § 41 kohaselt tuleb sellest isikut viivitamata teavitada ning teha teatavaks toimingu sooritamise tõenäoline aeg ning näidata ära tähtajast mittekinnipidamise põhjus.

Teabenõude täitmise viis

13. AvTS § 9 lg 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

14. Teabevaldaja peab teabenõude kas täitma, väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest. Olukorrad, mil teabevaldajal on õigus teabenõude täitmisest keelduda, on ära toodud AvTS §-s 23. Eelnimetatud paragrahvi lõike 1 punkti 1 kohaselt tuleb teabevaldajal teabenõude täitmisest keelduda, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. AvTS § 23 lõikest 3 tulenevalt tuleb keeldumist ka põhjendada.

15. AvTS § 17 lõike 1 kohaselt täidab teabevaldaja teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil, mida punkti 4 kohaselt võib teha ka suuliselt. Vaide esitaja on vaides märkinud, et Konkurentsiamet selgitas talle suuliselt, et küsitud kirjavahetuse saab talle edastada pärast riikliku järelevalve lõppu. Juhul, kui vaide esitajale ei sobinud selline teabenõude täitmise viis, siis oleks ta saanud esitada inspektsioonile selle kohta HMS § 75 kohase vaide.

16. Nii vaide esitaja kui Konkurentsiameti esitatud materjalidest nähtub, et Konkurentsiamet on vaide esitajale 18.11.2022 edastatud kirjalikus vastuses selgitanud, et ei saa küsitud kirjavahetust väljastada põhjusel, et Eesti Energia AS suhtes viiakse läbi riiklikku järelevalvemenetlust ning AvTS § 35 lõike 1 punkti 2 alusel on teabevaldaja kohustatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistama riikliku järelevalvemenetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni.

17. Inspektsioon möönab, et Konkurentsiamet ei ole küll vastuses vaide esitajale konkreetselt märkinud AvTS §-st 23 tulenevat teabenõude täitmisest keeldumise alust, kuid selgitusest ning

viitest kirjavahetusele määratud juurdepääsupiirangu kohta on inspektsiooni hinnangul üheselt aru saadav, miks teabenõudega küsitud teavet ei väljastatud.

18. Teabenõude teistkordsel täitmisel, so 04.06.2024 vastusega edastati muu hulgas vaide esitajale 09.11.2022 teabenõudega küsitud Konkurentsiameti ja Eesti Energia vaheline kirjavahetus kujul, milles ärisaladus on välja jäetud. Seega keelduti teabenõudega väljastamast teavet AvTS § 23 lõike 1 punkti 1 alusel, sest teabele määrati juurdepääsupiirang AvTS § 35 lõike 1 punkti 17 alusel.

19. Kuigi ka 04.06.2024 teabenõude täitmisel ei ole Konkurentsiamet viidanud konkreetsetele AvTS-i sätetele, siis antud juhul heidab inspektsioon Konkurentsiametile ette seda, et AvTS § 23 lõikest 3 tulenev keeldumise põhjendamise kohustus on jäänud täitmata. Selgitatud on teabe avaldamata jätmist kirjavahetuses sisalduva ärisaladuse tõttu, kuid vaide esitajale ei ole selgitatud, milles täpselt ärisaladus seisneb. Konkurentsiamet on küll vaide esitajale 18.11.2022 vastuskirjas selgitanud, millist teavet on amet praktikas ärisaladuseks lugenud, kuid 04.06.2024 teabenõude täitmisel ei ole selgitatud, millise(te)l konkreetse(te)l põhjuse(te)l on välja jäetud teabe puhul tegemist ärisaladusega.

20. ETÄKS § 5 lg 2 defineerib ärisaladuse kui teabe, mis vastab järgmistele tingimustele: 1) see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad; Sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja 3) Selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas. Nimetatud tingimused on kumulatiivsed, st need peavad esinema korraga ja samaaegselt.

21. Konkurentsiseaduse § 63 lõike 2 kohaselt peab ettevõtja oma ärisaladuse määratlust põhjendama Konkurentsiametile ja Konkurentsiametil on õigus ka mitte nõustuda ettevõtja määratlusega. Ka kohus on 16.05.2016 otsuse 1-15-8331/40 punktis 5.3 märkinud: „*Iseenesest õige on kaitsja seisukoht, et ettevõtja pädevuses on määratleda, missugust informatsiooni ta ärisaladuseks loeb. Samas ei saa jätta tähelepanuta, et kui ettevõtja on tunnistanud mingi teabe ärisaladuseks, ei saa sellest veel järeldada, et tegu on ärisaladusega, kuna viimase määratlemisel tuleb lähtuda objektiivsest olukorrast, mitte üksnes ettevõtja subjektiivsest tahtest. Subjektiivselt peab teave olema ärisaladusena määratletud ja omaja poolt sellisena kaitstud. Objektiivselt aga tuleb tuvastada, et teabe sisu ei ole üldsuse jaoks teada ning et teabe sellisena hoidmine omab teatavat objektiivset väärtust*.“ Eeltoodust tulenevalt ei saa igasugust teavet käsitleda ärisaladusena, vaid teabevaldajal tuleb hinnata, kas ärisaladusena märgitud teave vastab ärisaladuse tunnustele ning teabenõude täitmisest keeldumisel korral seda ka teabenõudjale põhjendada.

22. Konkurentsiamet on inspektsioonile selgitanud ja tõendanud, et ameti ja Eesti Energia vaheline ettevõtja ärisaladuse hindamine on toimunud omavaheliste läbirääkimise teel. Inspektsioon saab kinnitada, et ärisaladuse hindamist puudutav kirjavahetus toimus ajavahemikus 21.12.2023 kuni 02.05.2024.

23. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on teabe ärisaladuseks määramise kohta välja toodud nii Eesti Energia selgitused kui ka Konkurentsiameti enda seisukohad, mis on lahti kirjutatud käesoleva vaideotsuse teabevaldaja põhjenduste osas ning seetõttu siinkohal eraldi enam ei selgitata.

    Kõigest eelnevast tulenevalt on inspektsioon seisukohal, et ärisaladuse hindamine ja määramine Konkurentsiameti ja Eesti Energia vahelises kirjavahetuses on olnud nõuetekohane ning inspektsioonil ei ole alust kahelda, et tegemist on ärisaladusega.

24. Vaide esitaja on vaides lisaks märkinud, et ei leidnud seisuga 04.07.2024 Konkurentsiameti dokumendiregistrist talle 04.06.2024 edastatud teabenõude vastust, mis pidi kandma registreeringut 7-1/2024-592-9. Siinkohal märgime, et inspektsioon seda osa vaidest

käesoleva menetluse raames ei käsitle ja seda kahel põhjusel. Esiteks seetõttu, et tegemist ei ole vaide esemega ning teiseks seetõttu, et inspektsioon saab kinnitada, et seisuga 18.07.2024 on kõnealune vastuskiri Konkurentsiameti dokumendiregistris nähtav.

25. Lisaks on vaide esitaja juhtinud inspektsiooni tähelepanu vaides järgnevale. Tema saadetud pöördumisele, mis peaks olema registreeritud Konkurentsiameti dokumendiregistris numbriga 7-1/2024-592-5, vastamise osas lepiti suuliselt kokku, et Konkurentsiamet käsitab seda pöördumist kaebusena, kuid vaide esitaja ei ole saanud 04.06.2024 teabenõude vastuse kõrval muud selgitavat vastust. Märgime siinkohal, et inspektsiooni pädevus on AvTS § 45 lõike 1 punkti 1 kohaselt teabevaldajate üle järelevalve teostamine teabenõuete täitmisel. Seega muudele pöördumistele vastamise osas Andmekaitse Inspektsioon käesolevas vaideotsuses seisukohta ei anna.

26. Teabenõudega küsitud kirjavahetuse edastamise osas pea kuus kuud peale järelevalvemenetluse lõppemist, saab inspektsioon kinnitada, et kirjavahetust ei saanud Konkurentsiamet vaide esitajal koheselt pärast järelevalvemenetluse lõppemist edastada, sest ameti ja Eesti Energia vaheline ettevõtja ärisaladuse määramist puudutav kirjavahetus toimus ajavahemikus detsember 2023 kuni mai 2024. Kas see oli ärisaladuse määramise puhul liiga pikk aeg oleneb konkreetsest olukorrast ja hindamist vajava teabe mahukusest.

Kokkuvõte

27. Kokkuvõttes on inspektsioon seisukohal, et olukorras, mil vaide esitaja teabenõudele vastati kirjalikult hilinemisega ning suulise vastamise aeg ei ole inspektsioonile teda, ei saa inspektsioon hinnata, kas Konkurentsiamet on käesoleval juhul rikkunud teabenõudele vastamise tähtaja nõuet. Küll aga jäeti 04.06.2024 Konkurentsiameti ja Eesti Energia vahelise kirjavahetuse väljastamisel täitmata AvTS § 23 lõikest 3 tulenev põhjendamise kohustus. Kuna vaide esitaja on ärisaladuse määramise selgitused saanud teada käesolevast vaideotsusest, millega inspektsioon nõustub, siis proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt ei tee inspektsioon Konkurentsiametile ettekirjutust teabenõudega väljastamata jäetud teabe osa põhjendada AvTS § 23 lõike 3 alusel ning vaie jääb rahuldama. Kuigi vaie jääb rahuldamata, tuleb Konkurentsimetil edaspidi järgida teabenõuetele vastamisel seaduses sätestatud nõudeid ning selgitada pöördujale soovitud teabe väljastamata jätmise põhjust ka juhul, kui tegemist on ärisaladusega.

/allkirjastatud digitaalselt/
Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel